

Силабус курсу

Медіаправо та інформаційна безпека

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань галузі знань 06 «Журналістика»

Спеціальність 061 «Журналістика»

Освітня програма «Право»

Рік навчання: II, Семестр: II

Кількість кредитів: 5. Мова викладання: українська

Керівник курсу

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права та судочинства

Оксана ШЕВЧУК

Контактна інформація yashchushchak@gmail.com +380667647402

Опис дисципліни

Головною метою викладання курсу «Медіаправо та інформаційна безпека» є сформулювати необхідні у подальшій роботі журналіста-практика основні знання у сфері інформаційного законодавства України та міжнародного інформаційного права, проаналізувати стан сучасного інформаційного законодавства, шляхи удосконалення правової бази діяльності засобів масової інформації. Увага студентів зосереджується на інформації як об'єкті правовідносин, балансі між свободами слова, свободи масової інформації й межами їх часткового обмеження в інтересах суспільства, особи, держави; правовому забезпеченні режиму доступу журналіста до джерел інформації; правових, економічних, організаційних засадах державної підтримки ЗМІ та соціального захисту журналіста; законодавчих нормах діяльності працівника у сфері медіа.

Завдання курсу: ознайомити студентів з основами теорії інформаційного права; дослідити практику регулювання правових проблем у журналістській діяльності; проаналізувати увесь комплекс законодавчих актів, що стосуються правового регулювання мас-медійної діяльності; забезпечити осмислене знання студентами основних видів інформаційної діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Медіаправо та інформаційна безпека» здійснюється на основі здобутих студентами знань з навчальних дисциплін «Правознавство», «Міжнародні стандарти захисту прав людини»

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/	Тема 1. Теоретичні основи правової проблематики у ЗМІ.	Предмет, завдання, місце навчальної дисципліни «Медіаправо та інформаційна безпека» під час підготовки журналістів; основний категоріальний апарат курсу.	Тести, опитування
2/2	Тема 2 Інформаційне право в Україні та міжнародні норми журналістської діяльності.	Основні поняття й терміни до теми Історичні передумови інформаційного права в Україні	Тести, опитування, есе
2/	Тема 3 Гарантовані законодавством шляхи отримання інформації	Зміст та гарантії права на інформацію. Основні джерела інформації та шляхи її отримання.	Тести, опитування, практич. завдання
2/2	Тема 4 Доступ до публічної інформації	Право на доступ до інформації. Історія утвердження в правових системах світу Право на доступ до інформації в Україні	Тести, опитування
2/2	Тема 5. Поширення інформації про суд та суддів: практика Європейського суду з прав людини	Обмеження вираження поглядів журналістів щодо діяльності суду правовими документами Рішення «Санді Таймс» (The Sunday Times) проти Великобританії. 1979 рік	Тести, опитування, практич. завдання
2/2	Тема 6. Судова система в Україні. Робота журналіста з інформацією правового	Демократичні стандарти взаємодії судів та ЗМІ. Стандарти висвітлення судових процесів.	Тести, опитування, практич. завдання

	характеру.		
2/	Тема 7. Доступ до судових і рішень і матеріалів судового процесу	Одержання доступу до судових рішень і матеріалів судового процесу. Публічне проголошення судового рішення.	Тести, опитування
2/	Тема 8 Робота прес-секретаря суду (прес-аташе). Прес-центр судової влади в Україні.	Специфіка роботи та основні обов'язки прес-секретаря суду (пресаташе). Законодавче регулювання роботи прес-центрів судової влади України.	Опитування, прак.завдання
2/	Тема 9 Дифамаційні ризики ЗМІ	Доведення факту про дифамацію Законодавчі норми про дифамацію	Тести, опитування
2/	Тема 10 Специфіка висвітлення прав дитини	Особливості висвітлення проблематики, пов'язаної із життям і здоров'ям дітей. Правила висвітлення питань дітей, які перебувають у конфлікті з кримінальним законодавством.	Тести, опитування, есе
4/	Тема 11 Захист журналістських джерел	Поняття про право на захист журналістських джерел Світовий правовий досвід захисту журналістських джерел	Тести, опитування, прак.завдання
4	Тема 12 Виборче право України та діяльність засобів масової інформації.	Правове поле журналіста у виборах. Правила збирання і поширення інформації.	Тести, опитування, прак.завдання

Літературні джерела

1. Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів (Асоціація УМДПЛ). Режим доступу: <http://umdpl.info/>.
2. Взаємодія з поліцією у зоні проведення АТО: практичний poradnik. К.: Асоціація УМДПЛ, 2016 р. 96 с.
3. Відкритість судових процесів: українська практика і міжнародні стандарти // <http://osvita.mediasapiens.ua/material/3603>
4. Каткування та неналежне поводження з дітьми, які перебувають в конфлікті з законом в Україні. Харків, 2016. 23 с.
5. Кодекс поведінки монітора мобільної групи з моніторингу забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності органів внутрішніх справ. ХІСД, 2007 р. 32 с.
6. Мобільні групи з моніторингу забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності ОВС: Практичний посібник. Харків, ХІСД, 2016 р. 360 с.
7. Національний превентивний механізм в Україні. К., 2015.
8. Пенітенціарна система та права людини: правовий посібник / Федорук О.О., Яковець І.С., Бондаренко О. А. К. : Асоціація УМДПЛ, 2016 р. – 256 с.
9. Права людини в діяльності української поліції – 2016. Науково-практичне видання. К. : Софія-А, 2017 р. 304 с.
10. Права дитини в закладах соціальної реабілітації в Україні. К., 2023. 56 с.
11. Права людини за ґратами: практичний посібник К. : Асоціація УМДПЛ, 2016 р. 256 с.
12. Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № REC (2003).
13. «Про надання інформації щодо кримінального судочинства через засоби масової інформації», ухвалена Комітетом міністрів 10.07.2003 р.
14. Nguyen, A. (2024). Journalism Between Science and Development—A Decolonised and Dewesternised Normative Framework. *Journalism Studies*, 25(5), 441–458. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2024.2342097>
15. Guenther, L. 2019. “Science Journalism.” In: Oxford Research Encyclopaedia of Communication. Oxford: OUP. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228613.013.901>.
16. Kalyango, Y., F. Hanusch, J. Ramaprasad, T. Skjerdal, M. S. Hasim, N. Muchtar, M. S. Ullah, L. Z. Manda, and S. B. Kamara. 2017. “Journalists’ Development Journalism Role Perceptions.” *Journalism Studies* 18 (5): 576–594.
17. Lugo-Ocando, J., and A. Nguyen. 2017. *Developing News: Global Journalism and the Coverage of Development in the “Third World”*. London: Routledge.
18. Massarani, L., M. Entradas, L. Neves, and M. Bauer. 2021. “Global Science Journalism Report 2021.” <https://www.scidev.net/wp-content/uploads/Global-Science-Journalism-Report-2021.pdf>.
19. Meltzer, K., and E. Martik. 2017. “Journalists as Communities of Practice: Advancing a Theoretical Framework for Understanding Journalism.” *Journal of Communication Enquiry* 41 (3): 207–226.
20. Nguyen, A., and D. Catalan. 2020. “Digital Mis/Disinformation and Public Engagement with Health and Science Controversies: Fresh Perspectives from Covid-19.” *Media and Communication* 8: 2. <https://doi.org/10.17645/mac.v8i2.3352>.
21. Bidzilya Yuriy, [Haladzhun Zoriana](#), [Harmatiy Olha](#), [Kunanets Nataliia](#), [Shunevych Khrystyna](#). Hate speech in media towards the representatives of roma ethnic community /COLINS-2021: 5th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems, 2021. April 22–23, [URL:http://ceur-ws.org/Vol-2870/paper56.pdf/](http://ceur-ws.org/Vol-2870/paper56.pdf/)
22. Yuriy M. Bidzilya, Yevhen O. Solomin, Nataliia V. Tolochko, Halyna V. Shapovalova and Yaroslava M. Shebeshtian The Media Image of the Multinational Transcarpathia: The

Problems of the Search for Ethnic and Civil Identities. International Journal of Criminology and Sociology, 2020, 9, Pp. 2972–2983.

23. Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Закарпатські медіа крізь призму етнотолерантності : монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.

24. Bidzilya Yuriy. Intercultural Communication: Strategies, Challenges and Research. Chapter 3. The Gypsy Media in Transcarpathia: The Problems of Intercultural Communication and Overcominh the Status of Social Outsiders of the Ethnic Group. Nova Science Publishrs, Ins. New York, 2017. С. 69–87.

25. Бідзіля Ю.М. Періодика транскордоння в контексті міжнаціональної комунікації. Монографія. Ужгород: Вид-во ПП «АУТДОР-ШАРК», 2016. 472

26. Соломін Є. О. Сім років російсько-української війни на сході України: шляхи повернення анексованого інформаційного простору. Регіональна журналістика: реалії, виклики, перспективи : матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції. Тернопіль. 15 квітня 2021 р. С. 25–28.

27. Yuriy M. Bidzilya, Yevhen O. Solomin, Nataliia V. Tolochko, Halyna V. Shapovalova and Yaroslava M. Shebeshtian. The Media Image of the Multinational Transcarpathia: The Problems of the Search for Ethnic and Civil Identities. International Journal of Criminology and Sociology, 2020, 9, Pp. 2972–2983.

28. Актуальні тенденції розвитку сучасних мов : колективна монографія. [Г. П. Бондаренко, А. М. Галенко, І. Я. Глуховцева, О. А. Карловас, І. М. Кошман, О. Л. Кравченко, О. С. Куцевська, Є. О. Соломін. Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 184 с.

29. Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Закарпатські медіа крізь призму етнотолерантності : монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.

Інформаційні ресурси

1. Судова влада України www.court.gov.ua
2. Офіс ради Європи в Україні www.coe.kiev
3. Практика європейського суду з прав людини www.eurocourt.org.ua
4. Проект «Україна: верховенство права» www.ukrainerol.org.ua
5. Центр суддівських студій www.judges.org.u
6. Українська асоціація медіа-юристів www.mediapravo.org.ua

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Медіаправо та інформаційна безпека**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульні й контроль №1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульні й контроль №2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань самостійно і роботи блоку 1 і 2	Тестові завдання Задачі Теоретичне питання

Оцінювання

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом